

ارزیابی اثر بیماری **کرونا** بر اقتصاد استان اصفهان

اتفاق بازرگانی، صنایع
معادن و کشاورزی اصفهان
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

خلاصه مدیریتی

انتشار ویروس کرونا طی ماه های اخیر در کشور، نه تنها سلامت شهروندان را به مخاطره انداخته بلکه چالش های اقتصادی قابل توجهی نیز ایجاد نموده است. برای اقتصاد ایران که از یکسو به دلیل اعمال تحریم های یکجانبه و ظالمانه آمریکا با مشکلات عدیده ای روبروست و از سوی دیگر با قرارگیری در لیست سیاه FTAF، بر مشکلات آن به ویژه در حوزه تجارت خارجی و صادرات و واردات افزوده شده است؛ آثار سوء اپیدمی ویروس کرونا بیش از بسیاری دیگر از کشورهای درگیر این ویروس، خواهد بود. شیوع این ویروس نه تنها از طریق کاهش تقاضای جهانی نفت و در نتیجه کاهش قیمت این طلای سیاه، اقتصاد ایران را با افت درآمدهای نفتی مواجه نمود، بلکه با توجه به بسته شدن مرزهای کشورهای همسایه به ویژه عراق بر روی محصولات ایرانی به منظور جلوگیری از ورود و انتشار این ویروس، صادرات و درآمدهای ارزی کشور نیز به نحو قابل توجهی کاهش خواهد یافت.

علاوه بر این، شیوع این ویروس در شهرهای بزرگ و تلاش برای کاهش سرعت انتشار آن سبب شد تا ساعات کاری بسیاری از بنگاه های اقتصادی و کسب و کارها کاهش یابد و برخی از واحدهای صنعتی و اصناف نیز بصورت کامل فعالیت خود را تعطیل نمایند که در نتیجه آن، خسارت های مالی زیادی برای اینگونه بنگاه ها و در کل اقتصاد کشور ایجاد شده است. این آسیب ها در بخش های خدماتی مانند گردشگری، هتلداری و رستوران ها، خرده فروشی ها و اصناف، بخش حمل و نقل، صنعت پوشاک و همچنین خدمات آموزشی بیشتر از سایر بخش ها بوده است.

با توجه به ضرر و زیان های ناشی از انتشار این ویروس بر اقتصاد ایران، در صورتی که در مورد جبران زیان های اقتصادی فوراً چاره ای اندیشیده نشود و راهکاری عملی اتخاذ نگردد، آسیب های وارده بصورت تصاعدی افزایش خواهد یافت و بخش قابل توجهی از بنگاه های اقتصادی با چالش های زیادی رو به رو خواهند شد که حتی ممکن است سبب تعطیلی و خروج آنها از چرخه اقتصادی و در نتیجه بیکاری نیروهای انسانی شاغل در آنها گردد. بدیهی است انحلال بنگاه های اقتصادی نه تنها بخش تولید را متأثر می سازد، بلکه با بیکار شدن بخش عظیمی از نیروی کار شاغل در این بخش ها، می تواند

در این گزارش بر اساس آمار موجود، گزارش های مؤسسات معتبر جهانی از جمله مؤسسه مکنزی و همچنین بهره گیری از نظرات خبرگان مانند اساتید دانشگاه، فعالان بخش خصوصی و همچنین طرح پایش فضای کسب و کار استان اصفهان در زمستان ۱۳۹۸ (انجام شده توسط اتاق بازرگانی اصفهان)، زیان تحمیل شده به اقتصاد استان در اثر شیوع ویروس کرونا در قالب سه سناریو خوشبینانه، واقع بینانه و بدبینانه برآورد شده است.

به منظور سهولت در محاسبات و همچنین ناشناخته بودن جوانب تأثیر اقتصادی انتشار این ویروس، در گزارش حاضر تنها به محاسبه آثار منفی که به طور مستقیم بخش های اقتصادی استان را درگیر نمود، پرداخته خواهد شد. در این گزارش فرض می شود در سناریوی خوشبینانه ۱۵ اردیبهشت ماه، در سناریوی واقع بینانه ۱۵ خردادماه و در سناریوی بد بینانه ۱۵ تیرماه شیوع ویروس کرونا تحت کنترل سازمان های بهداشتی درآمد و تعداد افراد مبتلا در استان کاهش یابد و در نتیجه شرایط کشور و استان به وضعیت عادی و سفید برگردد.

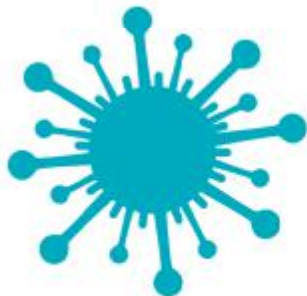
شایان ذکر است که آثار منفی این اپیدمی به دلیل گستردگی اثرات آن و همچنین نااطمینانی و آثار روانی ناشی از آن می تواند با شدت کمتری تا آذرماه ۱۳۹۹، بخش های مختلف اقتصادی و تولیدی کشور را درگیر نماید ولی در این گزارش به منظور تسهیل در محاسبات، تنها زیان تحمیل شده بر اقتصاد و بخش از دست رفته تولید ناخالص داخلی به دلیل شیوع ویروس کرونا تا پایان مرداد ماه محاسبه شده است.

با در نظر گرفتن این فروض، زیان تحمیل شده بر اقتصاد استان بر اساس سناریوی خوشبینانه ۲۲۱,۶۷۹ میلیارد ریال، سناریوی واقع بینانه ۲۹۵,۴۵۰ میلیارد ریال و سناریوی بد بینانه ۳۷۱,۲۴۱ میلیارد ریال خواهد بود. این ارقام حاکی از آن است که بر اساس سه سناریوی ارائه شده زیان وارده به اقتصاد استان در دامنه ۱۲ الی ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی استان قرار خواهد گرفت.

مطابق با گزارش تهیه شده در واحد پژوهش و بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی اصفهان، زیان وارد شده به اقتصاد کشور در دامنه ۹ الی ۱۷ درصد تولید ناخالص داخلی قرار می گیرد و بیشتر بودن سهم استان نسبت به کشور به دلیل سهم قابل توجه بخش خدمات در اقتصاد استان است به نحوی که بخش خدمات استان از سهم بزرگتری نسبت به میانگین کشور برخوردار است و بیشترین آسیب انتشار این ویروس نیز برای بخش خدمات محاسبه شده است.

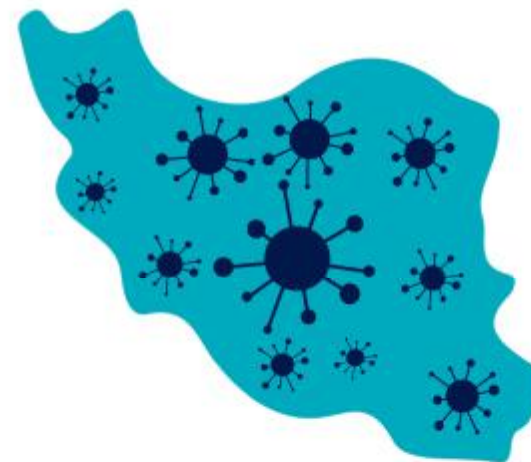
علاوه براین، با توجه به سهم قابل توجه صنعت گردشگری به همراه اصناف و واحدهای صنفی کوچک در اقتصاد استان اصفهان، این بخش ها نیز بیشترین آسیب ها را از انتشار این ویروس متحمل خواهند شد. از آن جا که اپیدمی کرونا زیان بیشتری را متوجه بخش خدمات ساخته و فعالیت هایی مانند گردشگری، هتلداری، رستوران ها و مانند آن را از رونق انداخته است، استان اصفهان به عنوان یک استان گردشگر پذیر، متحمل زیان زیادی از این بابت خواهد شد.

این میزان از زیان برآوردی، توجه فوری به بخش های آسیب دیده و لزوم ارائه بسته های حمایتی برای بخش های مختلف اقتصادی درگیر با این بحران به ویژه بخش خصوصی را بیش از پیش برجسته می سازد. این بسته های حمایتی از یک سو باید نقدینگی لازم برای کسب و کارها را فراهم نماید و از سوی دیگر مانع از اخراج نیروی کار واحدهای آسیب دیده از انتشار کرونا در استان گردد؛ به نحوی که اشتغال موجود استان حفظ شود.

از تحلیل های ارائه شده ، میزان خسارت وارده از کرونا بر تولید ناخالص ملی (با فرض کنترل در نیمه خرداد) تقریباً ۱۶.۵٪ خواهد بود.

این در حالیست که این زیان در اقتصاد اصفهان حدود ۲۰٪ بوده است. دلیل بیشتر بودن این زیان تأثیر بیشتر ویروس کرونا بر خدمات بوده ، که بخش بزرگی از اقتصاد اصفهان متمرکز بر آن است.

شناسنامه پژوهش

نام پژوهش : گزارش « ارزیابی اثر بیماری کرونا بر اقتصاد اصفهان (نسخه نهایی شده- 1399/1/10)

کد شناسایی : 113990101

تهیه و تنظیم : واحد بررسی های اقتصادی - حوزه آمار و تحلیل های اقتصادی

گردآورندگان : دکتر زهرا زمانی و دکتر ژیلآ آبشاری

انتشارات : واحد بررسی های اقتصادی

نوبت چاپ : اول

قیمت : -

تاریخ انتشار: فروردین ماه

صاحب امتیاز : اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان 1399

با تشکر از مشاوران، هیات نمایندگان و هیات رئیسه اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان که با دیدگاه ها و پیشنهادهای خود برغنائی این گزارش افزودند.

دکتر بهنام ابراهیمی

مدیر پژوهش و بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی اصفهان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۳.....	مقدمه.....
۴.....	فروض.....
۹.....	ارزیابی اثر شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد استان اصفهان.....
۱۴.....	بسته های حمایتی.....
۱۵.....	بسته های حمایتی در سطح بین المللی.....
۱۷.....	بسته های حمایتی در سطح داخلی.....
۱۹.....	راهکارهای پیشنهادی برای کاهش زیان های ناشی از شیوع کسب و کار بر اقتصاد استان.....

مقدمه

شیوع ویروس کرونا از پایان سال ۲۰۱۹ در شهر وهان چین آغاز شد و نه تنها این کشور بلکه سایر کشورها از جمله ایران را نیز به شدت درگیر نموده است. با توجه به شیوع این بیماری در ایران از بهمن ماه ۱۳۹۸ و مصادف شدن آن با تکاپوی اقتصادی مردم ایران برای شروع سال جدید و نوروز این بیماری اقتصاد کشور را به ویژه در کوتاه مدت به شدت تحت تأثیر قرار داده است. از سوی دیگر عدم انجام اقدام لازم توسط دولت و مقام های مسئول سبب آثار بلندمدت این بیماری بر بدنه اقتصادی کشور خواهد شد. از آن جا که استان اصفهان نیز به ویژه در بخش خدمات با آسیب های اقتصادی زیادی از شیوع ویروس کرونا مواجه شده است بنابراین به منظور پیشگیری از آثار اقتصادی بلندمدت و همچنین کاهش آثار اقتصادی کوتاه مدت لازم است تا بخش های آسیب دیده و میزان خسارت به آنها مشخص شده تا اقدام لازم و سیاست در هر حوزه در اولین فرصت انجام گیرد.

لذا مطالعه حاضر تلاش دارد تا آسیب اقتصادی وارد شده به اقتصاد استان را به تفکیک بخش های کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات و بر اساس سه سناریوی خوش بینانه، بدبینانه و واقع بینانه مورد ارزیابی قرار دهد.

از آن جا که آمار مورد نیاز برای انجام محاسبات در دسترس نیست لذا لازم است ابتدا مفروضاتی در نظر گرفته شود و سپس بر اساس آنها محاسبات انجام گیرد. بنابراین بخش ۲ فروض این مطالعه را معرفی نموده و بخش ۳ به ارزیابی آثار اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد کشور می پردازد. بخش ۴ به ارزیابی آثار منفی شیوع ویروس کرونا بر ۳ بخش کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات استان اختصاص دارد. بخش ۵ نیز به بسته های حمایتی برای مقابله با آثار منفی کرونا در سطح داخلی و بین المللی اختصاص دارد. بخش پایانی نیز راهکارهای عملی برای مقابله با این بحران ارائه می دهد.

فرض‌های پژوهش

برای محاسبه آثار اقتصادی کرونا در مطالعه حاضر فروضی به شرح زیر در نظر گرفته شده است:

۱- برآورد تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۸ به قیمت‌های جاری بر اساس جداول حساب‌های ملی فصلی ایران (آمار ۹ ماهه) مرکز آمار ایران با فرض ثبات سایر شرایط

۲- کنترل شیوع کرونا در قالب ۳ سناریو به صورت زیر:

الف) سناریوی خوش بینانه کنترل شیوع کرونا ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۹۹ رخ می‌دهد

ب) سناریوی واقع بینانه کنترل شیوع کرونا ۱۵ خرداد ماه ۱۳۹۹ رخ می‌دهد

ج) سناریوی بدبینانه کنترل شیوع کرونا ۱۵ تیر ماه ۱۳۹۹ رخ می‌دهد

۳- در نظر گرفتن تورم ماهانه ۳ درصدی برای فروردین، اردیبهشت، خرداد و تیرماه ۱۳۹۹

۴- سهم متوسط ۵/۷٪ از تولید ناخالص داخلی برای استان اصفهان

۵- در نظر گرفتن درصد زیان هر بخش در ماه های مختلف بر حسب جدول زیر:

جدول 1: درصد زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا

خدمات	صنایع و معادن	کشاورزی	
(%55)	(%25)	(%10)	درصد زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در اسفندماه
(%55)	(%25)	(%10)	درصد زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در فروردین ماه 99
(%45)	(%12/5)	(%5)	خوش بینانه
(%55)	(%25)	(%10)	بدبینانه
(%55)	(%25)	(%10)	واقع بینانه
(%27/5)	-	-	خوش بینانه
(%55)	(%25)	(%10)	بدبینانه
(%45)	(%12/5)	(%5)	واقع بینانه
-	-	-	خوش بینانه
(%45)	(%12/5)	(%5)	بدبینانه
(%27/5)	-	-	واقع بینانه
(%27/5)			بدبینانه

*شایان ذکر است درصدهای در نظر گرفته شده بر اساس نظر خبرگان دانشگاهی و فعال در صنعت، طرح پایش زمستان ۱۳۹۹ (سؤال اختصاصی در رابطه با تأثیر ویروس کرونا بر کسب و کارها)، گزارش های اقتصادی منتشر شده در روزنامه ها و رسانه های اجتماعی از جمله روزنامه دنیای اقتصادی محاسبه شده است.

۳- ارزیابی اثر شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد ایران

تأثیر اپیدمی کرونا بر بخش های مختلف اقتصادی به شرح زیر است:

۱-۳ گردشگری: در واقع، رکود صنعت گردشگری ایران به دنبال حوادث اخیر مانند سقوط هواپیمای اوکراینی آغاز و با افت ۷۰ درصدی مواجه شده بود و شیوع کرونا باعث تشدید آسیب به بخش های گردشگری و هتل داری به ویژه گردشگری سلامت ایران شد. **افزایش شمار مبتلایان و قربانیان به ویروس کرونا، بسته شدن مرزهای زمینی و هوایی همسایگان ایران، لغو پروازهای ایرلاین های خارجی و کنسلی انواع تورهای مسافرتی شامل زیارتی، طبیعت گردی و خارجی و لغو برنامه های فرهنگی سبب رکود شدید در حوزه گردشگری می شود.** در ضمن با توجه به عدم خروج گردشگران ایرانی و ارز قابل توجه و همچنین عدم ورود گردشگران خارجی به ایران، تراز منفی بخش گردشگری در کوتاه مدت تا حدود زیادی از بین خواهد رفت. بر اساس پیش بینی ها صنعت گردشگری تا ۸۰٪ افت داشته باشد که تا تیر ماه ۹۹ نیز ادامه خواهد یافت.

۲-۳ بازرگانی خارجی: پس از اعمال مجدد تحریم توسط آمریکا در سال های ۲۰۱۷-۲۰۱۸، مجاری تجاری ایران بسیار تنگ و بخش اعظم ارتباطات اقتصادی این کشور به صورت مستقیم و غیر مستقیم از طریق کشورهای منطقه برقرار شده است. لذا در این شرایط صادرات فلزات اساسی، پتروشیمی، محصولات کشاورزی و غیره، بیشتر از مبادی کشورهای همسایه انجام می گرفت. **با شیوع بیماری کرونا در ایران و بسته شدن مرزهای هوایی و زمینی کشورهای همسایه به ویژه کشور عراق، بازرگانی خارجی ایران را با چالش جدیدی مواجه ساخته است.** بررسی ها حاکی از افت ۵۰ الی ۷۰ درصدی در تجارت خارجی کشور بر اثر شیوع کرونا است.

۳-۳ بازار سرمایه: با توجه به انتظارات هزینه ای، نگرانی از وقفه و اختلال در فعالیت و افزایش هزینه های جاری شرکت ها و رکود نسبی بنگاه های اقتصادی پیش بینی ها حاکی از افت بازار سرمایه در کوتاه مدت است. هرچند پیش بینی می شود این افت کوتاه مدت با توجه به روند صعودی قوی بازار سرمایه گذرا باشد.

۴-۳) بازار ارز: اپیدمی ویروس کرونا از یک سو کاهش شدید عرضه ارز به دلیل اعمال محدودیت های صادراتی بر کالاهای ایرانی در کشورهای و بازارهای هدف همراه بوده است و از سوی دیگر افزایش تقاضای ارز به منظور واردات کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات پزشکی رخ داده است. علاوه بر این با توسعه انتشار این ویروس، درآمدهای ارزی در حوزه گردشگری خارجی کاهش و تقاضای ارز مسافری نیز کاهش یافته است که در مجموع کاهش عرضه ارز بسیار محتمل ساخته و افزایش نرخ ارز در کوتاه مدت قابل پیش بینی است.

۵-۳) بازار مسکن: پیش بینی های سال آتی حاکی از افزایش قیمت مسکن به اندازه تورم عمومی و یا حتی کمی پایین تر از آن است. گرچه ممکن است شیوع ویروس کرونا بازارهایی مانند ارز را تحت تاثیر قرار دهد که با توجه به پیرو بودن بازار مسکن، قیمت ها در این بازار نیز به دلیل تغییرات در نرخ ارز کمی مسیر حرکتی خود را عوض کند.

۶-۳) کسب و کارهای خرد: با شیوع ویروس کرونا، کسب و کارهای کوچک همانند خرده فروشی ها و مشاغل خرد که عموماً آسیب پذیرترین طبقات اجتماع را شامل می شوند و سطح تاب آوری کمتری نسبت به سایر بنگاه های اقتصادی دارند روزهای دشواری را سپری می کنند. هم زمانی شیوع کرونا در ایران با ماه اسفند که به دلیل ختم شدن به تعطیلات سال نو، پرتحرک ترین ماه اقتصادی ایران در میان کسب و کارهای کوچک مانند اغذیه فروشی ها و یا بازارهای لباس، کیف و کفش، تجهیزات خانه و مانند آن است رکود سنگینی را تجربه می کنند. از سوی دیگر دست فروشی شب عید، بساط بازارهای روز و بساط کنار خیابان تعطیل شده است و همین وضعیت سبب می شود شغل های فصلی بیشتر از همه شغل ها آسیب ببینند. در خوشبینانه ترین حالت کاهش در ارزش افزوده زیربخش کسب و کارهای خرد ۵۰ درصد و دوره بازگشت آن حداقل اربعه هشت ماه ۹۹ برآورد می گردد.

۷-۳) کسب و کارهای عمومی: یکی از اقدامات ضروری برای پیشگیری از ابتلا به ویروس کرونا، اجتناب از حضور در تجمعات است. از این رو، کسب و کارهایی که به نوعی با تجمع پیوند خورده اند، همچون سینما، تئاتر، رستوران ها، باشگاه های ورزشی و آرایشگاه ها در این ایام با کمبود مشتری و کاهش درآمد مواجه می شوند. بنابر این در کل کسب و کارهای عمومی با کاهش شدید تقاضا مواجه شده که حداقل در کوتاه مدت ارزش افزوده بخش خدمات را به شدت متاثر خواهد کرد. شدت این تاثیر ۷۰ درصد و دوره بازگشت آن تا پایان اردیبهشت ماه ۹۹ پیش بینی می شود.

۸-۳) قیمت کالاها: در مرحله ابتدایی شیوع بیماری کرونا کالاهای اساسی با افزایش قیمت مواجه می شوند زیرا از طرفی تقاضاکنندگان به دلیل ترس از رو به رو شدن با شرایط قرنطینه اقدام به خرید بیش از اندازه این گروه کالاها می کنند و از دیگر سو به دلیل رعایت نکات بهداشتی و جلوگیری از انتقال ویروس شبکه حمل و نقل با کندی مواجه می شود. **بنابراین هر چند در کوتاه مدت افزایش تقاضا و کمبود عرضه سبب افزایش قیمت این کالاها می شود ولی در بلندمدت انتظار می رود این کالاها با کاهش قیمت و رکود مواجه شوند.** از سوی دیگر تقاضا برای سایر کالاها کاهش می یابد زیرا مردم ترجیح می دهند برای پیشگیری از مبتلا شدن به این ویروس از رفت و آمدهای غیر ضروری بپرهیزند و این باعث کاهش فروش و متضرر شدن عرضه کنندگان کالاها می شود به ویژه اهمیت این مساله با نزدیک شدن به عید نوروز و کاهش تمایل به خرید نوروزی دوچندان می شود. علاوه بر این کالاهای مورد نیاز برای پیشگیری از بیماری مانند ماسک، دستکش و مواد ضد عفونی نیز به ویژه در کوتاه مدت با افزایش قیمت مواجه می شود زیرا عدم برنامه ریزی مناسب و احتکار توسط سودجویان عرضه این کالاها را با مشکل مواجه ساخته است.

۴- ارزیابی اثر شیوع ویروس کرونا بر اقتصاد استان اصفهان

با توجه به این که تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت های جاری در سال ۹۷ معادل ۲۴,۲۴۸ هزار میلیارد ریال بوده است و همچنین با در نظر گرفتن سهم متوسط ۵/۷٪ برای استان اصفهان، تولید ناخالص داخلی این استان به قیمت های جاری در سال ۹۷ را می توان ۱,۳۸۲ هزار میلیارد ریال برآورد نمود. همچنین، بر اساس آمار مربوط به نه ماهه منتهی به آذرماه سال ۱۳۹۸ انتظار می رفت تولید ناخالص کشور به قیمت های جاری در پایان سال ۳۲,۶۳۲ هزار میلیارد ریال استان اصفهان در اقتصاد کشور، تولید ناخالص داخلی استان به قیمت های جاری ۱,۸۶۰ هزار میلیارد ریال برآورد می گردد. E. باشد که با احتساب سهم ۵/۷٪ بر این اساس، رشد اسمی استان (تفاوت تولید ناخالص داخلی به قیمت های جاری) معادل ۳۵ درصد است. اما تولید ناخالص داخلی استان به قیمت های ثابت در سال های ۱۳۹۷ برابر با ۴۰۸ هزار میلیارد ریال بوده است و با توجه به آمار مربوط به تولید نه ماهه کشور در سال ۹۸ و احتساب سهم ۵/۷٪ برای استان اصفهان می توان تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت را معادل ۳۸۴ هزار میلیارد ریال برآورد نمود. بنابر این با در نظر گرفتن تورم ۲۵ درصد، پیش بینی ها حاکی از کاهش سطح حقیقی تولید استان و رشد اقتصادی حقیقی معادل ۵/۸-٪ (تفاوت تولید ناخالص داخلی به قیمت های ثابت) برای استان اصفهان دارد، که شیوع و همه گیر شدن کرونا و تعطیلی بخش گسترده ای از اقتصاد به ویژه بخش خدمات که سهم ۶۵/۵٪ از اقتصاد استان را به خود اختصاص داده است، روند این رشد منفی را تشدید می نماید. جدول (۲) تولید ناخالص داخلی کشور و برآورد آن برای استان را نشان می دهد.

جدول ۲: تولید ناخالص داخلی کشور و استان

	سال ۱۳۹۷ (میلیارد ریال)		سال ۱۳۹۸ کشور (میلیارد ریال)	
	به قیمت های جاری	به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰	به قیمت های جاری	به قیمت های ثابت سال ۱۳۹۰
کشور	24,247,585	7,154,169	32,632,317	6,736,780
استان	1,382,112	407,788	*1,860,042	*383,996

منبع: مرکز آمار ایران و محاسبات پژوهش
* ارقام برآوردی است.

مطالعه پنج مارک های جهانی، پژوهش های داخلی و تجميع نظرات متخصصين و مشاورين حاکی از کاهش فعاليت بخش های اقتصادی با برآورد ۱۰٪ برای بخش کشاورزی، ۲۵٪ بخش صنعت و ۵۵٪ بخش خدمات به دليل شیوع ویروس کرونا است. بنابراین بر اساس محاسبات ارائه شده در جدول شماره ۴، زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا به طور ماهانه و بر اساس سه سناریوی خوش بینانه، بدبینانه و واقع بینانه گزارش شده است. بر اساس اطلاعات مندرج در این جدول در اسفندماه ۱۳۹۸ زیان حاصل از شیوع ویروس کرونا در بخش های کشاورزی، صنعت و خدمات به ترتیب بیش از یک هزار میلیارد، ۱۰ هزار میلیارد و ۵۵ هزار میلیارد برآورد می شود. همچنین با در نظر گرفتن ۳ درصد ماهیانه در فرودین ماه تحت هر سه سناریو زیان حاصل از اشاعه این ویروس در بخش کشاورزی ۱,۲۷۷ میلیارد ریال، در بخش صنایع و معادن ۱۰,۵۷۷ میلیارد ریال و در بخش خدمات ۵۷,۵۱۵ میلیارد ریال خواهد بود.

مطابق با سناریوی خوش بینانه در ۱۵ اردیبهشت ماه شیوع کرونا کنترل خواهد شد بنابراین با بازگشت تدریجی شرایط به حالت عادی و با کنترل بیماری و تمهیدات مدیریتی، آثار اقتصادی این ویروس برای بخش های کشاورزی و صنعت، به نصف تقلیل خواهد یافت. لذا در بخش کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات به ترتیب ۶۵۷ میلیارد ریال ۵,۴۴۳ میلیارد ریال و ۴۸,۴۲۸ میلیارد ریال زیان به اقتصاد استان تحمیل خواهد شد. بر اساس سناریو بدبینانه و واقع بینانه همانند ماه های اسفند و فروردین زیان به طور کامل رخ خواهد داد. از آن جا بر اساس سناریوی خوش بینانه شیوع ویروس کرونا در اردیبهشت ماه مهار می شود بنابراین در خرداد ماه تنها در بخش خدمات زیان همچنان ادامه یافته و به میزان ۳۰,۴۳۳ میلیارد ریال برآورد می شود. زیرا زیربخش های خدمات مانند هتل ها، رستوران ها و مانند آن همچنان با رکود رو به رو هستند و مردم به دليل ترس از بیماری از این مکان ها و خدمات آنها دوری می کنند. مطابق با سناریوی واقع بینانه ۱۵ خرداد زمان کنترل اشاعه ویروس کرونا است و بنابراین ۵۰ درصد زیان محقق خواهد شد که برای بخش کشاورزی ۶۷۶ میلیارد ریال، بخش صنایع و معادن ۵,۵۹۷ میلیارد ریال و بخش خدمات ۴۹,۷۹۹ میلیارد ریال برآورد می شود. اما بر اساس دیدگاه بدبینانه زیان در خرداد ماه هم به طور کامل بروز می کند.

بر اساس اطلاعات جدول ۳ در کل در هر سه بخش مطابق با دیدگاه خوش بینانه، بدبینانه و واقع بینانه زیانی معادل با ۲۲۱,۶۷۹ میلیارد ریال، ۳۷۱,۲۴۱ میلیارد ریال و ۲۹۵,۴۵۰ میلیارد ریال به اقتصاد استان تحمیل خواهد شد که این ارقام به ترتیب معادل با ۱۲ درصد، ۲۰ درصد و ۱۶ درصد تولید ناخالص داخلی استان در سال ۱۳۹۸ است.

شایان ذکر است مطابق با گزارش آثار شیوع کرونا بر اقتصاد ایران که توسط واحد پژوهش و بررسی های اقتصادی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان تهیه شده است بر اساس سناریوی خوش بینانه بدبینانه و واقع بینانه زیان وارد شده به اقتصاد کشور ۹٪، ۱۷ و ۱۳ درصد خواهد بود. لذا درصد زیان وارد شده به اقتصاد استان بر اثر این اپیدمی بیش از درصد زیان کشور است که دلیل آن را می توان سهم بالای خدمات در اقتصاد استان (۶۵/۵۰ درصد) و تأثیرپذیری بیشتر این بخش نسبت به بخش کشاورزی و صنایع و معادن از شیوع کرونا دانست.

بر اساس آن چه بیان شد هر چند هر سه حوزه کشاورزی، صنایع و معادن و خدمات از اپیدمی کرونا متضرر شده اند ولی بیشترین آسیب متوجه بخش خدمات بوده است که بر اساس سهم بالای این بخش در اقتصاد استان و بلند مدت بودن آثار منفی ایجاد شده در این بخش، توجه فوری و در نظر گرفتن بسته های حمایتی برای جبران آسیب های این بخش را الزامی می نماید.

جدول 3: سهم ارزش افزوده و زیان ناشی از شیوع ویروس کرونا در بخش های اقتصادی استان اصفهان

خدمات	صنایع و معادن	کشاورزی		
65.50%	26.50%	8%	سهم از ارزش افزوده استان	
1,218,328	492,911	148,803	برآورد سالانه ارزش افزوده (میلیارد ریال)	
101,527	41,076	12,400	برآورد ماهانه ارزش افزوده (میلیارد ریال)	
55,840 (% 55)	10,269 (% 25)	1,240 (% 10)	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در اسفندماه 98 (میلیارد ریال)	
57,515 (% 55)	10,577 (% 25)	1,277 (% 10)	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در فروردین ماه 99 (میلیارد ریال)	
48,428 (% 45)	5,443 (% 12.5)	657 (% 5)	خوش بینانه	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در اردیبهشت ماه 99 (میلیارد ریال)
59,190 (% 55)	10,885 (% 25)	1,314 (% 10)	بدبینانه	
59,190 (% 55)	10,885 (% 25)	1,314 (% 10)	واقع بینانه	
30,433 (% 27.5)	—	—	خوش بینانه	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در خرداد ماه 99 (میلیارد ریال)
60,865 (% 55)	11,193 (% 25)	1,352 (% 10)	بدبینانه	
49,799 (% 45)	5,597 (% 12/5)	676 (% 5)	واقع بینانه	

جدول 3: سهم ارزش افزوده و زیان ناشی از شیوع ویروس کرونا در بخش های اقتصادی استان اصفهان

51,170 (% 45)	5,751 (% 12/5)	694 (% 5)	بدبینانه	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در تیر ماه 99 (میلیارد ریال)
31,270 (% 27/5)	---	---	واقع بینانه	
32,108 (% 27/5)	---	---	بدبینانه	زیان برآوردی ناشی از شیوع کرونا در مرداد ماه 99 (میلیارد ریال)
192,216	26,289	3,174	خوش بینانه	مجموع زیان (میلیارد ریال)
316,688	48,675	5,878	بدبینانه	
253,614	37,328	4,507	واقع بینانه	

منبع: محاسبات پژوهش

۵- بسته های حمایتی

۱-۵- بسته های حمایتی در سطح بین المللی

به منظور مقابله با آسیب های اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کرونا دولت ها در کشورهای مختلف و یا نهادهایی مانند اتاق های بازرگانی بسته های حمایتی را پیشنهاد داده اند که به چند نمونه در زیر شامل بسته حمایتی پیشنهادی اتاق بازرگانی ویکتوریای کشور استرالیا، بسته حمایتی دولت کانادا و انگلستان اشاره شده است.

۱-۱-۵- بسته حمایتی پیشنهادی اتاق بازرگانی ویکتوریای استرالیا

بر اساس اعلامیه اتاق بازرگانی و صنایع ویکتوریا دولت مرکزی استرالیا و ایالت ویکتوریا بسته حمایتی را با عنوان بسته نجات اقتصادی شامل ۶۶ میلیارد دلار برای حمایت از بنگاه های اقتصادی زیان دیده از شیوع ویروس کرونا ارائه داده است. این بسته حمایتی شامل یارانه دستمزد به میزان حداکثر ۱۰۰ هزار دلار و ضمانت وام تا سقف ۲۵۰ هزار دلار برای بنگاه های کوچک و متوسط به منظور حفظ اشتغال، ممانعت از اخراج نیروی کار و حفظ کسب و کار آنهاست. در مجموع کمک هایی که تا کنون در نظر گرفته شده است معادل با ۱۸۹ میلیارد دلار معادل ۹/۷ درصد از تولید ناخالص داخلی است.

۲-۱-۵- بسته حمایتی پیشنهادی دولت کانادا

دولت کانادا نیز طی اقدام فوری با ارائه برنامه پاسخ اقتصادی دولت در مقابل شیوع ویروس کووید ۱۹ به میزان ۲۷ میلیارد دلار حمایت مستقیم برای حمایت از را تنها (CCB) کسب و کارها و کارگران در نظر گرفت. همچنین دولت کانادا پیشنهاد افزایشی تا سقف ۳۰۰ دلار ماهانه را به مبلغ پرداختی بابت حمایت از کودکان برای سال ۲۰۲۰ پیشنهاد داد که کمک هزینه ای معادل ۲ میلیارد دلار را برای خانوار در بر خواهد داشت. به علاوه دولت کانادا برای حمایت از کسب و کارهایی که با شیوع کرونا آسیب دیده اند برنامه هایی را به ویژه برای واریز مالیات سال ۲۰۱۹ به شرح زیر در نظر گرفت:

- اشخاص حقیقی تا ۱ ژوئن ۲۰۲۰ فرصت دارند تا مالیات سال ۲۰۱۹ را بپردازند اما به افرادی که انتظار دارند کمک هزینه حمایتی کودکان یا سایر کمک هزینه های دولتی را دریافت کنند توصیه می شود پرداخت مالیات را به تعویق نیندازند.
- **بنگاههایی که سال مالی آنها به ۳۱ دسامبر ۲۰۱۹ ختم می شود تا ۱ می ۲۰۲۰ فرصت دارند تا مالیاتشان را به حساب دولت واریز نمایند.**

آژانس درآمد کانادا به مؤدیان فرصت می دهد تا هر گونه پرداختی در رابطه با مالیات درآمد را تا ۳۱ آگوست ۲۰۲۰ به تعویق بیاندازند و در این مدت هیچ گونه جریمه یا بهره ای از این بابت پرداخت نخواهند کرد. به منظور کاهش ملاقات مأمورین مالیاتی و مؤدیان تمام امور از طریق وب سایت و با امضای الکترونیکی انجام خواهد شد. اطلاعات بیشتر نیز از طریق تلفن گویا و وبینار در اختیار مؤدیان قرار خواهد گرفت

به منظور حمایت از افرادی که وام مسکن دریافت نموده اند دولت کانادا دوره تنفسی برای پرداخت اقساط وام در نظر گرفته است و بانک های این کشور را موظف نموده تا راه حل هایی را مورد به مورد به منظور مدیریت وام ها با هماهنگی با وام گیرندگان به کار گیرد. برای مثال برخی از بانک های بزرگ ۶ ماه تنفس برای دریافت اقساط وام ها اعلام نموده اند.

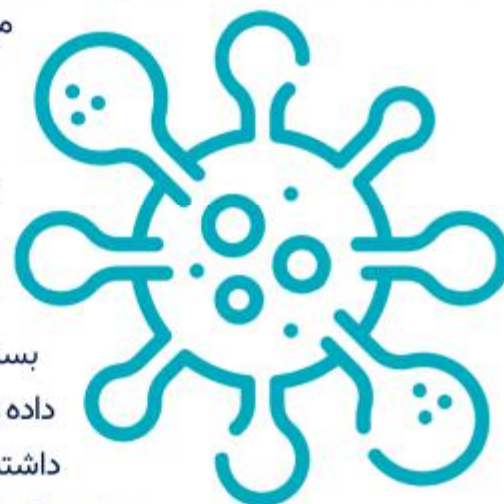
دولت کانادا برای حمایت و اجبار به در خانه ماندن افرادی که مبتلا به بیماری کرونا شده اند یا افرادی که لازم است تا در این دوره از کودکانشان در منزل مراقبت کنند ولی مرخصی ندارند یک هفته مرخصی همراه با حقوق اختصاص داده است که از ۱۵ مارچ ۲۰۲۰ قابل اجرا بوده است.

دولت کانادا برای افرادی که شغل خود را به دلیل شیوع کرونا از دست داده اند و یا ساعات کاریشان کاهش یافته بسته حمایتی اضطراری ارائه داده که تا سقف ۵ میلیارد دلار برای کارگرانی که شغل خود را از دست داده اند، اختصاص داده می شود. دولت کانادا پوشش حمایتی ۲ هفته ای شامل ۹۰۰ دلار را حداکثر تا ۱۵ هفته برای افرادی که خوداشتغالی داشته اند، پوشش بیمه ای مناسب ندارند و به کرونا مبتلا شده اند در نظر گرفته است.

-تنفس ۶ ماهه برای اقساط وام ها

۱-۳- بسته پیشنهادی اتاق بازرگانی ایالات متحده

اتاق بازرگانی ایالات متحده نیز پیشنهادهایی برای مقابله با شیوع ویروس کرونا بسته ها و برنامه های حمایتی به دولت ارائه نمود: لغو پرداخت کلیه مالیات های حقوق و دستمزد که به طور معمول توسط کارفرمایان برای ماه های مارس، آوریل و ماه می ۲۰۲۰ پرداخت می شود. هر ماه، کارفرمایان بیش از ۱۰۰ میلیارد دلار در قالب مالیات های تأمین اجتماعی و بیکاری به دولت فدرال واریز می کنند. در مجموع، این مالیات ها بیش از ۱۵٪ به هزینه های استخدام یک کارمند متوسط اضافه می شود.

ابطال موقت جمع آوری این مالیات باعث می شود هزینه های کارفرمایان برای پرداخت بابت کارمندان صرف نظر از کار یا مرخصی بیماری کاهش یابد و نقدینگی کارفرمایان را افزایش دهد تا به آنها در پاسخگویی به خسارات ناشی از شیوع کرونا کمک کند. علاوه بر این، برای کارفرمایان با کمتر از ۵۰۰ کارمند، لغو مالیات همراه با بازپرداخت مرخصی بابت بیمار و مرخصی استحقاقی، که به عنوان بخشی از قانون حمایت از خانواده ارائه می شود حمایت مناسبی برای کارفرمایان است.

-تصویب قوانینی برای گسترش و ساده سازی برنامه های اعطای وام برای مشاغل کوچک که کمتر از ۵۰۰ کارمند که در نتیجه شیوع کرونا آسیب دیده اند. همچنین تسهیل شرایط برای دریافت وام های کمتر از ۳۵۰۰۰۰ دلار برای بنگاه های کوچک و متوسط که وام دیگری دریافت ننموده اند.
-تسهیل قوانین برای اعطای وام و ضمانت وام برای کارفرمایانی با بیش از ۵۰۰ نفر که از شیوع ویروس کرونا آسیب دیده اند.
تمدید مهلت پرداخت مالیات و حق بیمه های سررسید شده تا ۱۵ مارس و قبل از ۱۵ اکتبر سال ۲۰۲۰

۴-۱-۵- بسته حمایتی پیشنهادی دولت انگلستان

-برنامه حفظ اشتغال در برابر شیوع ویروس کرونا. در صورتی که فرد خوداشتغالی داشته باشد مالیات حقوق سررسید شده در ژانویه ۲۰۲۰ می تواند در ژانویه ۲۰۲۱ پرداخت شود. کسب و کارها لازم نیست مالیات بر ارزش افزوده را طی دوره حمایت پرداخت نمایند و همچنین هر گونه مالیات معوقه طی این دوره نیز برای سال مالی ۲۰۲۰ الی ۲۰۲۱ نیز مشمول جریمه نخواهد شد. مالیات بر حقوق سررسید شده در ۳۱ جولای ۲۰۲۰ فرصت پرداخت تا ۳۱ ژانویه ۲۰۲۱ در نظر گرفته شده است.

-تأخیر در پرداخت مالیات بر ارزش افزوده و مالیات بر درآمد به مدت ۳ ماه.

-بسته امدادی برای مشاغل کوچک و متوسط

-تنفس ۱۲ ماهه نرخ برای کلیه مشاغل خرده فروشی، مهمان نوازی، اوقات فراغت و پرستاری کودکان

-بودجه حمایتی برای بنگاه اقتصادی کوچک و متوسط به مبلغ ۱۰،۰۰۰ پوند

-بودجه ۲۵،۰۰۰ پوند برای مشاغل خرده فروشی، میهمان نوازی و اوقات فراغت با املاک با ارزش قابل قبول بین ۱۵۰۰۰ پوند و ۵۱۰۰۰ پوند

-اعطای وام توسط بانک مرکزی انگلیس برای کمک به افزایش نقدینگی بنگاه های بزرگ برای مقابله با آثار شیوع ویروس کرونا
-کسب و کارهایی که در بخش مهمان نوازی، گردشگری و فراغت فعالیت دارند و دارایی هایی در حد ۱۵۰۰۰ پوند و کمتر دارند حمایتی در حد ۱۰۰۰۰ پوند دریافت می کنند. در صورتی که دارایی ها بین ۱۵۰۰۰ تا ۵۱۰۰۰ پوند باشد مبلغی معادل با ۲۵۰۰۰ پوند دریافت خواهند کرد.

۲-۵- بسته های حمایتی در سطح داخلی

دولت ایران نیز بلافاصله پس از شیوع ویروس کرونا در کشور به سرعت و شتاب زده بسته های حمایتی برای حمایت از کسب و کارهای آسیب دیده ارائه داد که از آن جمله می توان به بسته حمایتی گمرک، بانک مرکزی و ستاد بحران اشاره نمود که در ادامه به آن پرداخته شده است.

بسته حمایتی گمرک جمهوری اسلامی ایران:

بسته حمایتی گمرک جمهوری اسلامی ایران به شماره ۹۸/۱۶۱۵۴۹۴ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ با هدف کاهش تردد های غیر ضروری به منظور کنترل شیوع کرونا و در جهت تسهیل امور واحدهای تولیدی و صادراتی به منظور صادرات محصولات تولیدی از محل ورود موقت مواد اولیه و به تبع آن امکان انجام فرآیند تسویه یا تبدیل به قطعی پروانه های ورود و همچنین خروج موقت در مهلت های مقرر و همچنین مدیریت تراکم کاری روزهای پایانی سال صادر گردید.

بسته حمایتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران:

با توجه به مشکلات ایجاد شده برای فعالان اقتصادی ناشی از شیوع ویروس کرونا در کشور، طرح پیشنهادی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به شماره ۹۸/۴۳۵۶۵۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۵ با هدف مساعدت و حمایت از تسهیلات گیرندگان در شورای پول و اعتبار تصویب و به بانک ها و موسسات مالی و اعتباری کشور ابلاغ گردید.

به موجب این بسته حمایتی اقساط کلیه وام های قرض الحسنه که دریافت کنندگان به دلیل شرایط موجود قادر به پرداخت آنها نیستند و همچنین اقساط وام های سررسید شده اسفند ۱۳۹۸ و فروردین و اردیبهشت ۱۳۹۹ کسب و کارهای آسیب دیده پس از دوره بازپرداخت، دریافت خواهد شد. همچنین وام های بنگاه ها آسیب دیده از این اپیدمی که به صورت دفعی در اسفند ۱۳۹۸ سررسید می شوند نیز ۳ ماه تنفس خواهند داشت. شایان ذکر است مطابق با این بسته حمایتی بابت تنفس و تأخیر در پرداخت جریمه دیرکرد به اقساط تعلق نخواهد گرفت.

تمدید تخفیفات و تعرفه عوارض سال ۹۸

به استناد مصوبات جلسه ستاد پیشگیری و مبارزه با ویروس کرونا مورخ ۱۶ اسفند ۹۸ و پیرو ابلاغیه ۱۱۷۹۵۰ مورخ ۱۴ اسفند نسبت به اطلاع رسانی به شهروندان از طریق شبکه های اجتماعی و نصب بنر در خصوص تمدید تخفیفات و تعرفه عوارضی سال ۹۸ تا پایان اردیبهشت ۹۹ اقدام شد.

بسته پیشنهادی حمایت از کسب و کارها تا پایان بحران جهت طرح در ستاد کرونای استان اصفهان بسته پیشنهادی حمایت از کسب و کارها در تاریخ ۱۹ اسفندماه تنظیم و مهمترین موارد آن به شرح ذیل می باشد:

۱-معافیت پرداخت اجاره بهای املاک و مستغلات دولتی برای فعالان اقتصادی

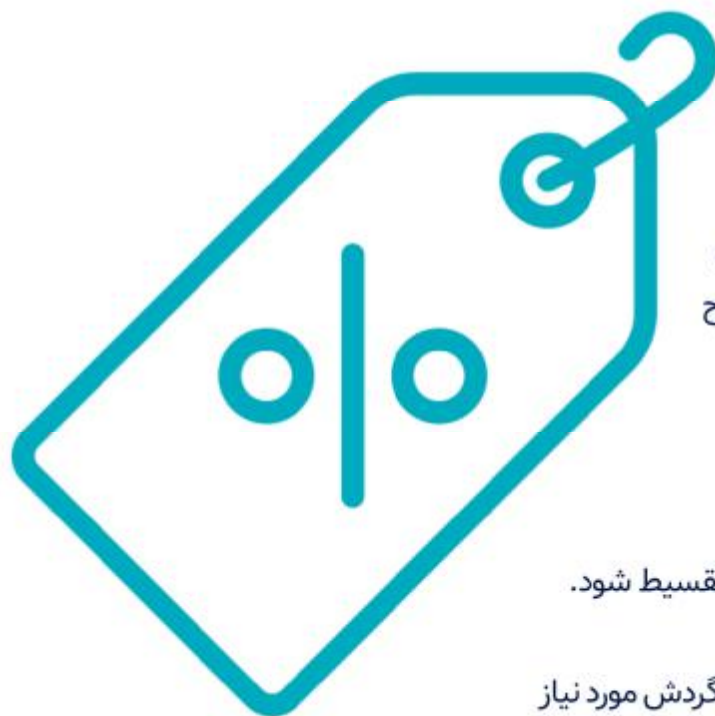
۲-حمایت های مالیاتی

۳-حمایت های بیمه ای

۴-عوارض شهرداری های سال های ۹۸ و ۹۹ کسب کارهای متاثر از ویروس کرونا به مدت ۱۲ ماه تقسیط شود.

۵-هزینه های حامل های انرژی از تاریخ پایان بحران به مدت ۱۲ ماه تقسیط نمایند.

۶-استمهال و تقسیط بدهی تسهیلات پرداختی و حداکثر مساعدت در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش مورد نیاز

۶- راهکارهای پیشنهادی برای کاهش زیانهای ناشی از شیوع کسب و کار بر اقتصاد استان

از آن جا که بر اساس ۳ سناریوی خوش بینانه، واقع بینانه و بدبینانه ارائه شده در این گزارش به ترتیب زیانی به میزان ۹ درصد، ۱۳ درصد و ۱۷ درصد تولید ناخالص داخلی سال ۱۳۹۸ قابل تصور است بنابراین انتظار می رود تولید ناخالص داخلی کشور در دامنه ۹ الی ۱۷ درصدی کاهش یابد. بر اساس آن چه در بخش های قبلی اشاره شد بسته شدن مرزهای کشور با کشورهای همسایه نیز کاهش صادرات غیرنفتی را به دنبال خواهد داشت.

از سوی دیگر تعطیلی بنگاه ها به سبب قطع زنجیره انتقال و جلوگیری از شیوع بیشتر کرونا نیز آسیب جدی به کسب و کار کشور وارد خواهد آورد که اخراج نیروی کار و در نتیجه کاهش تولید داخلی را به دنبال خواهد داشت.

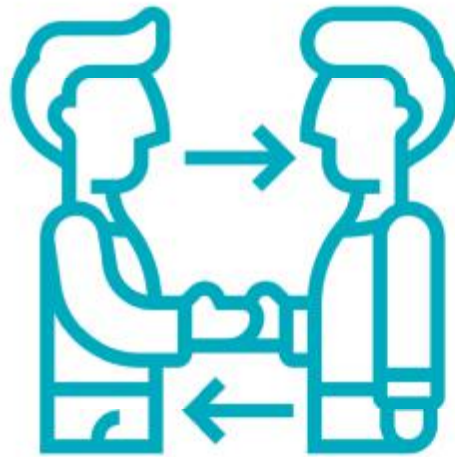
اخلال در گردش نقدینگی فعالان اقتصادی از دیگر معضلات اقتصاد ایران در اثر شیوع ویروس کرونا خواهد بود. این مشکلات توجه و چاره اندیشی فوری سیاستگذاران را برای ممانعت از ورود اقتصاد کشور به یک دوره طولانی رکود تورمی را الزامی می نماید. برای کاهش آسیب های ناشی از اپیدمی کرونا ۲ راهکار اصلی شامل تأمین نقدینگی و تحریک تقاضا پیشنهاد می شود که در جدول زیر به آنها پرداخته و سپس سایر پیشنهادها نیز ارائه میشود.

از آنجاکه تجربه نشان داده است که سیاست های حمایت مالی و پولی دولت از بنگاه ها به دلیل ساختار غیر چابک و شفاف نظام بانکی کشور موفق نبوده است لذا باید به صورت اضطراری از راه حل هایی استفاده نمود که این تسهیلات به نسبت عملکرد به واحدهای فعال تعلق گیرد تا خلل نقدینگی جبران شود و عایدی دولت از بنگاه ها تحت عنوان مالیات (عملکرد و ارزش افزوده و تکلیفی) و بیمه تامین اجتماعی و هزینه انرژی شامل آب و برق و گاز با یک سال تنفس از خرداد ۱۴۰۰ وصول گردد.

از دیگر برنامه ها می توان به حفظ اشتغال و عدم تعدیل نیرو توسط بنگاه های آسیب دیده که تعدیل و اخراج نیروی کار از فروردین تا خرداد ۱۳۹۹ نداشته اند و اعطای تسهیلات سرمایه در گردش معادل فروش اعلامی در اظهارنامه فصل سوم سال ۹۷ اشاره نمود.

دسته دیگر برنامه ها عبارتند از جبران تولید ناخالص داخلی و کاهش صادرات غیر نفتی با استفاده از ظرفیت جامعه مصرفی و جوان کشور از طریق تسهیل اعتبار خریدار و تسهیل ازدواج و مسکن جوانان که سبب تشویق تقاضای داخلی و پویایی و ایجاد انگیزه برای تولید کشور می شود.

همچنین انجام پروژه های زیربنایی که ارزیابی کمتری دارد مانند پروژه های راه آهن، برق، معدنی، تأمین مالی پروژه های با پیشرفت فیزیکی بالای ۲۵ درصد بخش خصوصی، ریسک پذیری صندوق ضمانت صادرات جهت اعطای اعتبار به خریداران در بازارهای صادراتی، تمدید کلیه بسته های حمایتی سال ۹۷ در سال ۹۹، رده بندی صنایع و شروع بکار آنها در زمان قرنطینه و توجه به حفظ چرخه تأمین صنایع و جلوگیری از توقف صنایع پیشران در دوران شیوع کرونا از دیگر راهکارهایی است که در دوران پسا کرونا سبب ممانعت از تعمیق تورم رکودی اقتصاد داخلی بر اثر اپیدمی کرونا می شود.

جدول (3): راهکارهای پیشنهادی به منظور پیشگیری از آثار منفی اقتصادی اپیدمی کرونا

ردیف	برنامه	پیشنهاد
الف	تامین نقدینگی برای بنگاه‌ها (حداقل ۱۵ درصد) تولید ناخالص ملی به صورت اعتباری و جبرانی	برنامه 1-1 تنفس یک ساله وصولی‌های دولت از بنگاه‌های اقتصادی به شرح زیر از خرداد 1399 و دریافت آنها در سال ۱۴۰۰ - مالیات عملکرد - مالیات ارزش افزوده - مالیات تکلیفی - بیمه تامین اجتماعی (سهم کارفرما) - آب و برق و گاز
		برنامه 2-1 اعطای تسهیلات سرمایه در گردش معادل فروش اعلامی در اظهارنامه فصل سوم سال 98
	حفظ اشتغال و عدم تعدیل نیرو توسط بنگاه‌ها	برنامه 2 پرداخت معادل حداقل حقوق پرستل در اسفندماه ۹۸ تا سقف مبلغ دو میلیون و پانصد هزار تومان توسط دولت به بنگاه‌های آسیب دیده از اپیدمی کرونا (به شرط

برنامه 3 - جبران تولید ناخالص داخلی و کاهش صادرات غیر نفتی با استفاده از ظرفیت جامعه مصرفی و جوان کشور از طریق تعمیق و تسهیل : - اعتبار خریدار (customer credit) - تسهیل و ترتیب ازدواج و مسکن جوانان	تحریک تقاضای داخلی (در راستای برنامه جهش اقتصادی)	ب
برنامه 1-4 - انجام پروژه های زیربنایی که ارزیابی کمتری دارد؛ مانند پروژه های راه آهن ، برق، معدنی		
برنامه 2-4 - تأمین مالی پروژه های با پیشرفت فیزیکی بالای ۲۵ درصد بخش خصوصی		
برنامه 3-4 - ریسک پذیری صندوق ضمانت صادرات جهت اعطای اعتبار به خریداران در بازارهای صادراتی	سایر پیشنهادها	ج
برنامه 4-4 - تمدید کلیه بسته های حمایتی سال 98 در سال ۹۹		
برنامه 5-4 - رده بندی صنایع و شروع بکار آنها در زمان قرنطینه		
برنامه 6-4 - توجه به حفظ چرخه تأمین صنایع و جلوگیری از توقف صنایع پیشران در دوران شیوع کرونا		

لازم به ذکر است جبران آسیب های وارد شده به سرمایه در گردش بنگاه ها در اثر شیوع ویروس کرونا از طریق سیستم بانکی کشور با دو چالش همیشگی روبه رو است که عبارتند از:

۱- عدم برخورداری بخش ها و بنگاه های اقتصادی از اعتبارات بانکی به صورت عادلانه

۲- طولانی شدن روال اعتبارسنجی، اخذ وثایق و مانند آن به طوری که برخی از واحدهای اقتصادی از چرخه اقتصادی خارج و تولید کشور دچار آسیب جبران ناپذیر شود.

از این رو توصیه می شود برای تأمین این نقدینگی از راهکارهای مکمل و جانشین استفاده شود.

ICCIMA
ISFAHAN CHAMBER OF COMMERCE
INDUSTRIES, MINING AND AGRICULTURE

